

ЛЬВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ
ІМ. ІВАНА БОБЕРСЬКОГО

Кафедра хореографії та мистецтвознавства

СЦЕНОГРАФІЯ ХОРЕОГРАФІЧНОГО ТВОРУ

Програма навчальної дисципліни

галузь знань 02 Культура і мистецтво

спеціальність: 024 Хореографія

інститут, факультет, відділення: факультет педагогічної освіти

Рівень вищої освіти: Другий (Магістерський)

Навчальна програма з дисципліни «Сценографія хореографічного твору» для студентів 5 курсу спеціальності 024 Хореографія

2 семестр (денна форма навчання)

Розробник: доцент Мазур І.В.

Навчальна програма затверджена на засіданні кафедри хореографії та мистецтвознавства

Протокол від “31” серпня 2022 року № 1

Завідувач кафедри хореографії та мистецтвознавства

(Сосіна В.Ю.)

(підпис)

(прізвище та ініціали)

© _____, 20__ рік

© _____, 20__ рік

Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою дисципліни вільного вибору «Сценографія хореографічного твору» є формування у студентів художньо–естетичних, мистецтвознавчих та культурологічних знань, розвиток художнього мислення та здобуття практичних навичок для застосування їх у оформленні сценічного простору хореографічних творів.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Сценографія хореографічного твору» є:

- Ознайомити студентів з мистецтвом сценографії на різних історичних етапах розвитку.
- Навчити формувати базу теоретичних знань і практичних навичок для оформлення сценічного простору при створенні хореографічних номерів.
- Навчити аналізувати, інтерпретувати сценографічні проекти і формувати власні оціночні судження, вміти створювати системи художньо-естетичних, мистецтвознавчих та культурологічних знань для застосування їх у подальшій професійній діяльності.
- Розвивати та формувати образне мислення та практичні навички (розробка ескізів сценографії та костюмів) для хореографічних номерів.
- Ознайомити студентів з новітніми принципами та методами сценографії.
- Розвивати у студентів потребу у самоосвіті і вдосконаленню професійних знань та навичок. Формування розуміння важливості дослідницького досвіду у професійній діяльності.

1. Програма навчальної дисципліни

МОДУЛЬ 1

Змістовий модуль 1.

Сценографія хореографічних творів.

Тема 1. Співтворчість хореографа та сценографа. Художній образ у сценографії.

Сценографія як різновид декоративного мистецтва. Костюм і грим як складова сценографічного образу. Функції одягу та їх історична динаміка (захисна, оберегова, естетична, етнічна, соціальна, статево-вікова). Складові компоненти народного костюму, об'єднання їх у комплекти.

Основи теорії композиції. Цілісність змісту і форми. Закон центричності. Перспектива у сценографії. Вагові характеристики сцени. Ритм, як концептуальне поняття. Закон ритмічної організації. Структура, структурні зв'язки. Масштаб.

Колір та сцена. Класифікація кольорів (хроматичні, ахроматичні, похідні). Хроматична група кольорів та її властивості. Гармонія кольору. Гармонія контрасту. Колірний тон. Колірне коло. Психологія сприйняття елементарних кольорів. Символіка кольору. Мова кольору і форми за В. Кандинським.

Тема 2. Організація сценічного простору при оформленні хореографічного номеру. Технічні засоби сценічного простору.

Сцена та сценічний комплекс (сцена – коробка, сцена – арена, просторова та симультанна). Побудова сцени коробки.

Художнє освітлення сценічного простору. Освітлення різних типів декорацій. Типи освітлення. Типи освітлювального обладнання та його призначення. Спеціальні сценічні ефекти: візуальні (світлові, оптичні, комп'ютерна графіка), механічні (фізичні).

Типи декорацій за конструктивними і виразними якостями. Прийоми художнього оформлення сценічного простору.

Інформаційний обсяг дисципліни: Лекції - 6 год.; практичні заняття - 20 год.; самостійна робота студентів - 60 год.; семінарських занять – 4 год.; всього 90 (30 аудиторних) годин.

Методи контролю

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять в усній та письмовій формах.

- Опитування.
- Перевірка завдань для самостійної роботи.
- Перевірка матеріалів самопідготовки.
- Виконання завдань практичних занять.

Підсумковий контроль – залік (9 семестр – денна форма).

Розподіл балів, які отримують студенти

Форма навчання	Поточне тестування та самостійна робота			Сума
	ЗМ 1			
	T1	T2	Залік	100
Денна (усього балів)	0-30	0-20	50	
Опитування	0-10	0-5		
Конспекти самопідготовки	0-5	0-5		
Практичні роботи	0-10	0-5		
Самостійні роботи	0-5	0-5		
Заочна (усього балів)	-	-		
Опитування	-	-		
Конспекти самопідготовки	-	-		
Практичні роботи	-	-		
Самостійні роботи	-	-		

T1, T2 – теми змістових модулів.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Рекомендована література

Базова:

Основна:

1. Корнієнко Н.М. Лесь Курбас: репетиція майбутнього / Неллі Корнієнко. – Київ: Факт, 1998. – 468 с. : мал.
2. Проскуряков В.І., Ямаш Ю.В. Львівські театри. Час і архітектура / В. І. Проскуряков, Ю. В. Ямаш. — Львів : Центр Європи, 1997. — 131 с.
3. Бобошко, Ю. М. Режисер Лесь Курбас / Ю. М. Бобошко. – Київ : Мистецтво, 1987. – 197 с.
4. М. Галачинський, І. Гушпита – «Театр. Простір. Тіло. Діалог». Харків 2017 р.
5. Зайцев В. П. Режисура естради та масових видовищ / В. П. Зайцев. – Київ: Дакор, 2003. – 304 с.
6. Вовкун В. Мистецтво режисури масових видовищ: підручник / В. Вовкун. – К.: НАКККіМ, 2015. – 355 с.
7. Горбачов Д. Хвостенко-Хвостов: Сценограф, живописець, графік / Д.Горбачов — Київ : Мистецтво, 1987. — 128 с
8. Проскуряков В. І. Архітектура українського театру. Простір і дія / В. І. Проскуряков – Л. : Вид-во Національного ун-ту "Львівська політехніка", 2001. – 564 с.: іл., табл.
9. Александров И. Архитектоника театральности. Семиотика театрального перформанса/И. Александров. – Харьков: Гуманитарный Центр, 2019. – 212 с.

Додаткова:

1. Васіна З. Український літопис вбрання: науково-художні реконструкції: Книга-альбом / упоряд. авт. тексту, худож. реконструкції З. Васіна. – К. : Мистецтво, 2003.Т. 1 : 11 000 років до н.е. – XIII ст. н.е. – К. : [б.в.], 2003. – 448 с.
2. Матейко К. Український народний одяг: етнографічний словник / Відп. ред. Р. Кирчів. НАН України. Інститут народознавства. – К.: Наукова думка, 1996. – 196 с.

3. Ніколаєва Т.О. Історія українського костюма / Т.О. Ніколаєва. – Київ: Либідь, 1996. – 171 с.
4. Кокс, Б. Історія моди : ілюстрована енциклопедія з давнини до сьогодення : [пер.з англ.] / текст Б. Кокс, К. С. Джонс, Д. Стаффорд, К. Стаффорд ; ідея А.Клепак. – Харків : PELICAN : Фактор, 2014. – 256 с. : іл.

14. Інформаційні ресурси

1. Бібліотека ЛДУФК.
2. Читальний зал ЛДУФК.
3. Всесвітня мережа інтернет.

Залікові вимоги

1. Основи сценографії та її функції. Синтетичність сценографії, універсальність художника сценографа. Співпраця хореографа з художником - сценографом.
2. Як застосовуються закони цілісності форми у хореографічній виставі? Як досягти підпорядкування форми змісту у сценографії хореографічних номерів.
3. Які виразні можливості лінійної перспективи в образотворчому мистецтві і у сценографії? Сили тяжіння, рівноваги і гравітації, тертя, ковзання у сприйнятті глядачем сценічного простору.
4. Колір у сценічному просторі. Теорії кольору. Охарактеризуйте властивості хроматичних кольорів.
5. Назвіть групи кольорів. Охарактеризуйте властивості ахроматичних кольорів.
6. Дайте характеристику понять: гармонії і дисгармонії кольору.
7. Наведіть приклади: оптичного, психо-фізичного, емоційного та символічного впливу кольору на психологію людини та охарактеризуйте їх.
8. Кольорова трансформація (збільшення і скорочення, наближення і віддалення, зміни пропорційних співвідношень основних ліній фігури).
9. Сцена та сценічний комплекс. Внутрішня та зовнішня побудова сцени. Класифікація сцен. Основна термінологія.
10. Що відноситься до «одягу сцени»?
11. Світло та його дійовий вплив. Які є типи освітлення сцени, у чому їх виразні можливості?
12. Сценічне світлове устаткування та його розташування (загальне, нижнє, верхнє та ін.).

- 13.Світлові ефекти (динамічні та статичні). Освітлення об'ємних декорацій та виконавців.
14. Костюм як історична та соціальна характеристики. У яких випадках необхідна історична достовірність костюму?
- 15.Які існують типи костюмів? Які художні вимоги до сценічного костюму? Костюм як засіб деформації.
- 16.Еволюція українського театральнo – декораційного мистецтва. Історичні умови розвитку від 11 ст. (народні ігри, обряди, свята).
- 17.Охарактеризуйте етапи розвитку європейського театральнo – декоративного мистецтва.
- 18.Загальні характеристики сценічного оформлення в західній Європі 20 ст. Пошук нових форм сценічного рішення, виникнення напрямків: кубізм, конструктивізм, футуризм, суприматизм.
- 19.Художнє оформлення хореографічних вистав 20 ст. в західній Європі, Америці та Україні. (Промисловий прогрес, зміни соціальної структури суспільства, розмаїття нових стилів у мистецтві. Естетичні ідеали та вплив моди на сценічний костюм і художнє оформлення хореографічного спектаклю). Назвіть відомих художників сценографів і охарактеризуйте їх творчість.
- 20.Видатні сценографи 20 ст., зокрема українські сценографи – авангардисти.
- 21.Визначте естетичні ідеали в оформленні балетних вистав початку 20 ст.
- 22.Назвіть відомих художників – сценографів 20 ст. та охарактеризуйте їх творчість.
- 23.Світові тенденції сценічного оформлення хореографічних вистав. Наведіть приклади співпраці хореографів та сценографів сучасності.